

HELSINGFORS ARBIS

ÅR 2008

Helsingfors stads svenska arbetarinstitut är en sådan inrättning som nämns i lagen om fritt bildningsarbete som "grundar sig på lokala och regionala behov". Såväl undervisnings- som förvaltningspråket är svenska.

Arbis, liksom det fria bildningsarbetet överlag, syftar till att utgående från principen om livslångt lärande stödja en mångsidig utveckling av individens personlighet och förmåga att fungera i samfund och främja demokrati, jämlikhet och pluralism i det finländska samhället.

Arbis vision är "Ett Arbis för alla" och verksamhetsidén lyder: "Arbis erbjuder huvudstadens invånare möjligheter att inhämta nya kunskaper och färdigheter, att utveckla sitt kunnande och sig själva, individuellt och i samverkan med andra samt främjar den finlandssvenska kulturen och kunskaper i svenska." De värderingar Arbis står för är Kursdeltagaren i fokus, Kunskap som egen värde, Flexibilitet, Fördomsfrihet, En levande och korrekt svenska och Hållbar utveckling.

Arbis har under årens lopp oberoende av ekonomiska konjunkturer haft ett mångsidigt kursutbud. Nya ämnen har kommit till, gamla har fallit bort för att senare återuppträffa i modernare varianter, anpassade till en ny tid med nya behov och nya krav. Mångsidighet i kombination med ett stort antal olika kursdeltagare gör Arbis till en livskraftig institution. Utbildningsbakgrund och ålder varierar, men viljan att lära sig något nytt och att utvecklas har alla gemensamt. Den viljan utgör Arbis starka drivkraft.

Helsingfors arbis är i enlighet med sin ideologi öppet för alla intresserade. På kurserna deltar personer i olika åldrar och med olika bakgrund. Också personer med olika etnisk bakgrund har börjat hitta Arbis kurser, fastän deras andel gärna fick vara betydligt större än nu. De deltar förutom i kurser i svenska och finska, främst i motionsgrupper och i kurser med praktisk och konstnärlig inriktning, och får på så sätt kontakt med finländare, och det finländska samhället.

Arbis strävar efter att motarbeta rasism och integrera olika grupper i den ordinarie verksamheten genom ett mångsidigt kursutbud, genom en kunnig personal och genom en fördomsfri inställning. Personalen är språkkunnig och kan betjäna personer som har annat modersmål än svenska och finska. Av kursdeltagarna har 17,7 % finska som modersmål och 5,8 % har annat modersmål än svenska eller finska, vilket ungefär motsvarar utlänningarnas andel av befolkningen i Helsingfors. Ca 10 % av Arbis timplärare har annat modersmål än svenska och finska. Den relativt höga siffran har sin förklaring i den stora andelen språk i Arbis kursutbud. Undervisningen i språkkurser på högre nivå, t.ex. konversationsgrupper, handhas i allmänhet av infödda lärare. Dessutom har Arbis undervisning i olika etniska kök och använder också då infödda krafter.

Arbis försöker aktivt uppnå en jämnare könsfördelning mellan kursdeltagarna, men som inom den övriga kultursektorn är Arbis studerande till övervägande del kvinnor. Under år 2008 steg dock antalet manliga studerande från 22,5 % till 23,5%.

FASTIGHETERNA

Största delen av institutets verksamhet försiggick under år 2008 i fastigheten vid Dagmarsgatan 3, i Stoa – Östra Helsingfors kulturcentrum, Åbohusvägen 1, och i den svenska ungdomsgården Rastis i Nordsjö. En del kurser, främst kurser i vattengymnastik och svenska för stadens personal, var utlokaliserade.

Under sommaren 2008 byggdes i ändan av första våningens korridor ett litet kök avsett för personalen, speciellt med tanke på timplärarna, som ofta kommer till institutet direkt efter sitt ordinarie arbete.

Arbis undervisningskök i fjärde våningen genomgick också under sommaren 2008 en omfattande renovering. Arkitekterna *Jaakko Aartelo* och *Brita Baeckman*, båda med anknytning till husets arkitekt *Woldemar Baeckman* lyckades återskapa miljön från invigningsåret 1958. Byggnadskontorets snickare skrapade fram skåpdörrarnas ursprungliga gråblå färg och målade om och byggde nya skåp enligt gammal modell. Nya arbetsbänkar och teknisk apparatur installerades. Undervisningsköket är idag en fungerande helhet också med tanke på ergonomin.

Ett femtiotalskök i sjuttioalstappning genomgår en grundlig ansiktslyftning och flyttar in på 2000-talet på nästa sida.

DIREKTIONEN

Arbis direktionen bestod under år 2008 av följande personer (ersättare inom parentes):

Direktionens sammansättning 2005–2008

Ordförande	Sture Gadd	(Kristina, Lindström)	SFP
Vice ordförande	Jan Rosqvist	(Mika Naarala)	SDP
Medlemmar	Anna Jern	(Gerd-Peter Löcke)	SFP
	Ralf Nikander	(Johanna Sandberg)	SFP
	Heta Välimäki	(Inger Östergård)	SDP
	Camilla Granholm	(Sylvi Soramäki-Karlsson)	De gröna
	Pontus Slätis	(Arto Grönholm)	De gröna
	Laura Lodenius	(Nils Nyström)	Vänst.
	Raija Rosti	(Juha Sarlund)	Cent.
Stadsstyrelsens företrädare	Sole Molander	(Terhi Peltokorpi)	Cent.

Institutets rektor föredrog ärendena och som sekreterare fungerade institutets biträdande rektor. Direktionen sammanträdde fem gånger under år 2008. Protokollen upptog sammanlagt 83 paragrafer.

I Arbis budget ingår två elevstipendier à 300 € och två à 200 € om vilka direktionen fattar beslut. Det större elevstipendiet om 300 € är avsett för elever vid institutet för vidare utbildning i Finland eller utomlands. Det mindre är avsett som understöd för deltagande i samlingar, seminarier eller kurser, för inköp av kursmaterial eller i något annat bildningssyfte. Stipendierna kan sökas av personer som är bosatta i Helsingfors, som från läsårets början har varit inskrivna vid institutet och som regelbundet och med framgång har deltagit i undervisningen.

PERSONAL

Fil.kand. *Gunborg Gayer* var rektor för institutet. Som biträdande rektor fungerade pol.mag. *Johanna Söderholm*.

Arbis lärarbefattningar innehades av dipl.ing. *Maria Bergman* (informationsteknik), fil.mag. *Carola Dahlström* (främmande språk), textilläraren *Peggy Danska* (handarbete), konstkand. *Hans-Peter Holmstén* (konstämnen), fys.ter. *Birgitta Lindberg* (fysisk fostran), ped.mag. *Maria Riska* (huslig ekonomi) (tjänstledig under höstterminen 2008 med ped.mag. *Ghita Henriksson* som vikarie), fil.mag. *Moa Thors* (tyska och under höstterminen 2008 filialföreståndare för Arbis Östra), fil.mag. *Hedvig Wallin* (svenska) (tjänstledig under år 2008 med fil.mag. *Jenny Kajanus* som vikarie) och fil.mag. *Anna Weber-Länsman* (musik) (moderskapsledig under höstterminen 2008 med mus.mag. *Lisbet Klockars* som vikarie).

Institutets ekonomichefstjänst innehades av *Tea Linso* och som byråföreståndare fungerade *Tua Sederlöf*. Institutets informatör var *Maria Lindh*. Bibliotekariebefattningen handhades av *Benedict von Wright* medan Arbis biblioteksfunktionärsbefattning innehades av *Marianne Jäntti-Sevon*. Institutets byråsekreterare var under vårterminen 2008 *Nanna Etelä* som också fungerade som filialföreståndare för Arbis Östra. *Nanna Etelä* avgick med pension i juni 2008 och efterträddes av *Jan Rundt*. Arbis kurssekreterarbefattning innehades av *May Österholm*. Kansliet sköttes under kvällstid på timbasis av *Bo Ioka*. Den nyinrättade befattningen som dataansvarsperson innehades från april av *Ulf Ginman*. Dessutom fanns tre vaktmästare: *Lars Henriksson*, *Jan-Peter Jaatinen* och *Ari Mäkinen* och tre städerskor: *Maj-Rita Granqvist*, *Birgit Haatainen* och *Satu Lakso*.

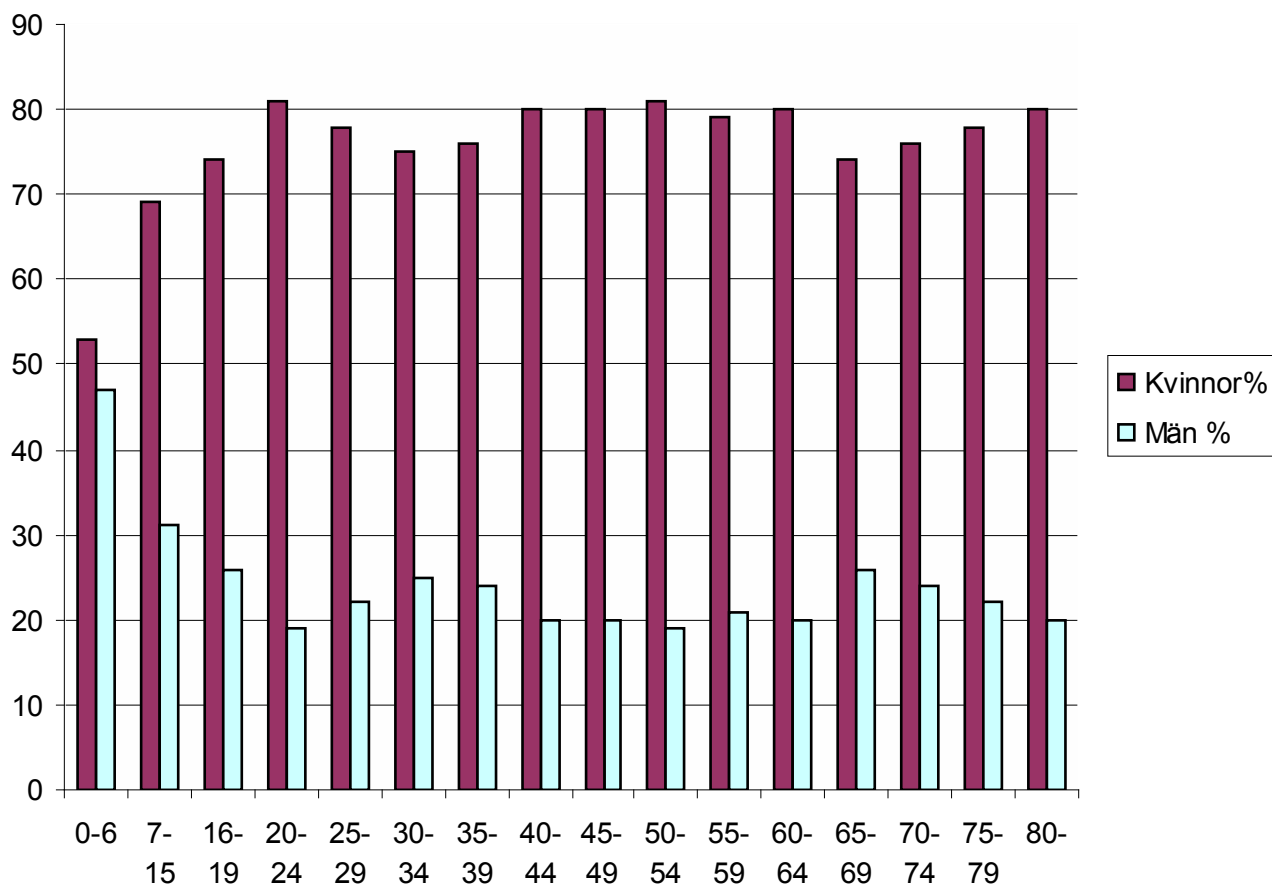
Största delen av undervisningen handhades av timlärare. Under år 2008 var antalet 254. Dessutom anlätades föreläsare inom Studia Generalia och föreläsningsscirklar, modeller vid konstkurserna och ackompanjatörer vid vissa gymnastikgrupper för pensionärer, liksom studerande som tamburvakter.

UNDERVISNING

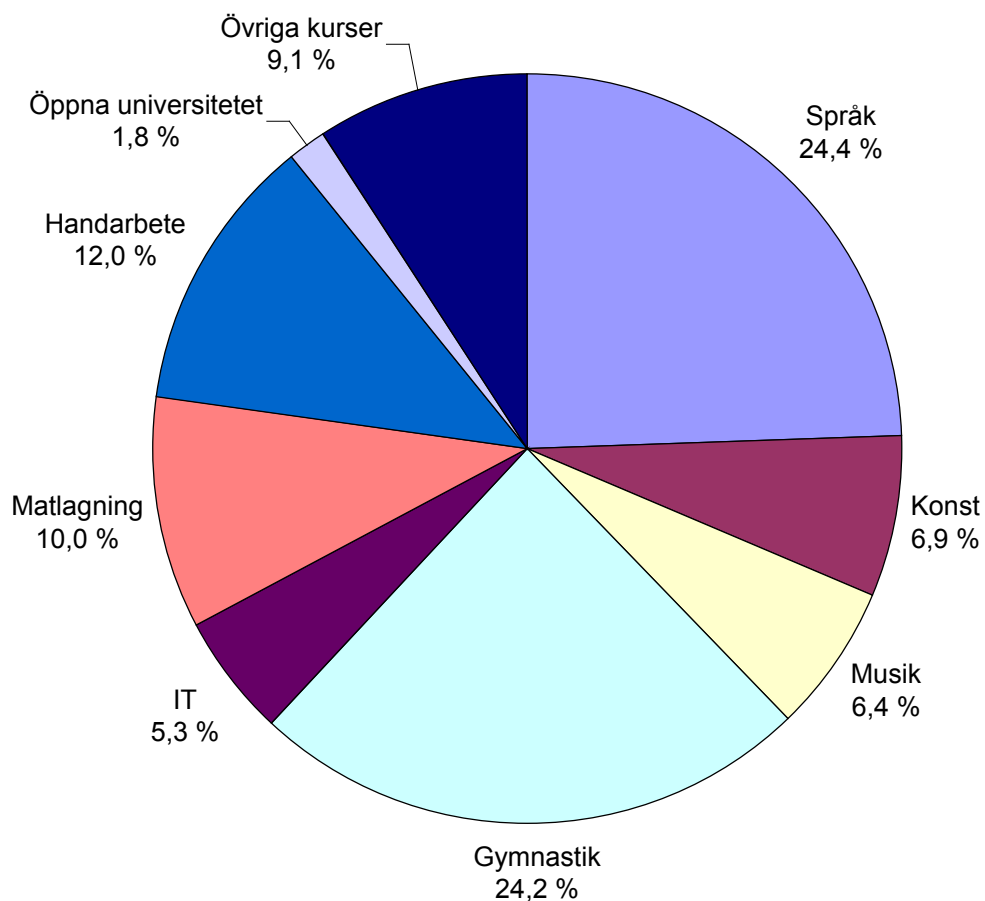
Arbis ordnar kurser och föreläsningar i olika ämnen enligt samhälleliga och lokala behov och målet är ett brett utbud av högklassiga kurser. Institutets huvudsakliga inriktning ligger på allmänbildande kurser. Det bindande målet för år 2008 var 21 000 lektioner medan de förverkligade lektionerna uppgick till 21 863, d.v.s. 863 lektioner fler. De undervisningstimmar som berättigar till statsunderstöd för år 2008 var endast 17 865. Arbis beviljades dessutom ett tillägg på ca 200 lektioner, vilket innebar att sammanlagt 18 065 undervisningstimmar berättigade till statsbidrag år 2008.

Mindre bemedlade, arbetslösa som lyfter enbart grunddagpenning och personer som får hemvårds- och moderskapsstöd har efter anhållan beviljats nedsatt kursavgift. Också syskonrabatt för barn under 16 år beviljades. Sammanlagt 26 personer beviljades under året nedsatt kursavgift. Undervisningen i form av föreläsning- och studiecirklar pågår under ett arbetsår som inleds i augusti och avslutas i juli. Antalet lektioner under kalenderåret var sammanlagt 21 863 (21 939 föregående år). Under vårterminen hölls 10 810 och under höstterminen 11 053 lektioner. Antalet utbildningar var under året 1 046 (1 102 föregående år). Av dessa var 15 avsedda enbart för barn och 60 bestod av allmänna föreläsningar. 36 kurser omfattande 517 lektioner för 292 deltagare ordnades som uppdragsutbildning. Sammanlagt uppgick kursdeltagarna under vårterminen till 7 089 och under höstterminen till 10 507 personer, under hela året alltså till 17 596 (883 flera än föregående år).

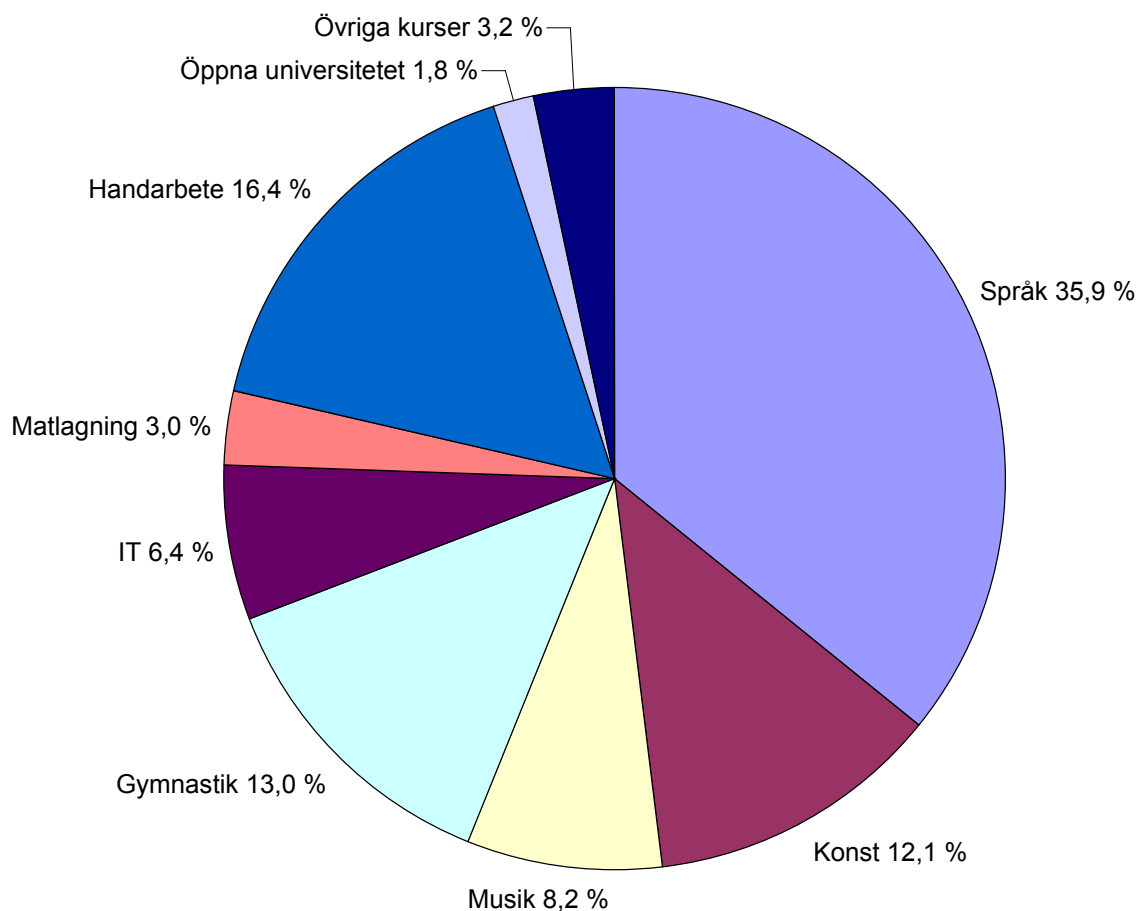
Kursdeltagare enligt ålder och kön 2008

Kursdeltagare

Lektioner

Bildkonst, skulptur och fotografering

Arbis har kurser i teckning, grafik, målning och skulptur med olika tekniker för varierande uttrycksbehov. Också kurser i svart-vit fotografering med traditionell mörkrumsteknik och digitalfotografering med olikartade fotodesignmöjligheter ordnades.

Sammanlagt ordnades 55 kurser med 663 deltagare, på våren 323 och på hösten 340. Kurserna omfattade 1 477 lektioner. Härutöver ordnades aktiviteter under julvakan, 16 lektioner, där sammanlagt 125 personer deltog. Gallerirundorna och arkitekturvandringarna intresserade många, liksom en diskussion mellan konstkritikerna *Erik Kruskopf* och konstnären *Thomas Nyqvist* kring temat Vad är konst? I Arbis Östra ordnades fyra kurser för barn och unga i keramik och bildkonst där 42 barn deltog. I kurserna betonades känsla för material, formgivning och handfärdighet. Dessutom har Arbis Östras övriga kurser visat sig komplettera det allmänna kursutbudet på ett förträffligt sätt.

Elva utställningar ordnades på Galleri Arbis, där man förevisade bildkonst och konsthantverk främst av egna kursdeltagare men också andra inbjudna gäster förvisade sina arbeten. Elever och lärare från Axxell deltog med konsthantverk från Ekenäs.

Gymnastik, dans och hälsa

Målet för motionskurserna är att främja hälsan på alla delområden. Under motionskurserna ökar bl.a. konditionen, muskelstyrkan och ledrligheten och detta bidrar till bättre välmåga. Också motionssektorns lugnare kurser såsom tai chi, yoga och stretching ökar vårt välbefinnande. Allt detta ger oss resurser att orka bättre med vardagen.

Under året hölls 183 kurser med 2 848 lektioner och 4 720 kursdeltagare. Under våren ordnades 93 kurser med 1 378 lektioner och 2 517 deltagare, medan hösten innehöll 90 kurser med 1 470 lektioner och 2 203 deltagare. Sammanlagt 40 timlärare undervisade under kalenderåret.

I kursutbudet ingick allt från vanliga motions- och danskurser till bodymindkurser och föräldrabarnkurser. Seniorerna hade egna kurser i gymnastik, dans och styrketräning.

Nytt för året var bl.a introduktionskurserna i indisk huvudmassage och spädbarnsmassage samt kortkurserna i Bollywood-dans och reggaeton och salsa. Två danskvällar som var välbesökta ordnades under våren i festsalen.

Arbis kursdeltagare har möjlighet att varje år delta i ett konditionstest utarbetat av UKK-institutet. Gångtestet genomfördes både på våren och på hösten vid två tillfällen.

De flesta kurser ordnades på Dagmarsgatan i gymnastik- och festsalen. Därtill hölls kurser i Arbis Östra i Stoa och på Rastis. De alltid lika populära vattengymnastikkurserna gick av stapeln i Kuntokeidas Sandels och Nordsjö simhall. Styrketräningskurserna för seniorer ordnades i Arcadas välutrustade konditionssal.

Hantverk, dekor och textilarbete

Hantverkssektorns mål är att erbjuda högklassiga kurser inom hantverk, dekor och textilarbeten som ger skaparglädje åt elever i alla åldrar. Under verksamhetsåret 2008 ordnades 110 kurser med sammanlagt 3 512 lektioner. 1 146 personer deltog i dem. Under Arbis julvaka hölls dessutom 70 lektioner där 967 personer deltog.

Till hantverkssektorn hörde också 36 kurser i formgivning i keramik, glas, silver och sten. I dessa kurser deltog 435 personer under 1 148 lektioner.

Hållbar utveckling syntes bra inom alla våra restaureringskurser. Inte bara en antik möbel fick en ansiktslyft utan fönsterkarmar restaurerades, gamla textilier vårdades och ylleprodukter omformades för nya funktioner.

Temat för hösten 2008 var återvinning. Det ordnades kurser i Eko-blöja/byxa, "Återvinn av hårda material", "Teddy bear of recycled material", "Sy av gamla jeans" etc. Temat kulminerade i en utställning "Återvinn – för framtiden". Återvinning var temat även för julvakan som är Arbis stora satsning på "vuxen gör tillsammans med barn". Arbis har idag har flera kurser för vuxna och barn tillsammans. En ny kurs för 2008 var "Tygtryck för barn med vuxen" som var mycket välbesökt.

Under 2008 inleddes också ett samarbete med Folkhälsan för Luciamarknaden. På Arbis träffades en grupp frivilliga som målade Lucior och stjärngossar, i Folkhälsans utrymmen producerades halmarbeten för Luciamarknaden.

Kurser i luffarslöjd ordnades för Munksnäs högstadieskola och ljusstöpningskurser ordnades för Sveps samt för Arbis personal.

Informationsteknik

Sammanlagt hölls 1 387 lektioner inom IT-sektorn under år 2008. I de 93 kurserna, sammanlagt 1 335 lektioner, deltog 755 personer. Dessutom ordnades 15 föreläsningar omfattande 52 lektioner där 159 personer deltog. I IT-sektorns del (14 lektioner) av Arbis traditionella julvaka, deltog 60 personer.

De populäraste kurserna under året var kurserna i användningen av digitalkamera, Windows Vista och Dreamweaver. Bland kurserna för seniorer var kurser i datateknikens grunder och användning av digitalkamera populära.

Till undervisningens förfogande stod IT-klasserna rum 31 och 32 med 10 elevdatorer var. De båda klassernas IT-utrustning uppdateras regelbundet. Arbis studerande har även haft möjlighet att använda IT-klasserna för handledda självstudier 4–5 timmar/vecka. Totalt 109 deltagare har utnyttjat FlexIT under året.

Personer intresserade av datakörkortsexamen kunde anmäla sig som studerande och få bl.a. individuell studiehandledning såväl för A-kort som ECDL-kort. Sammanlagt 8 tentamenstillfällen ordnades för det nationella och internationella körkortet.

Matlagning

Under år 2008 hölls i undervisningsköket 65 kurser med sammanlagt 468 undervisningstimmar och 20 matdemonstrationer med sammanlagt 100 lektioner. I kurserna deltog 627 personer medan matdemonstrationerna lockade 344 deltagare. Under Arbis traditionella julvaka bakade 250 personer pepparkakor och 270 personer formade marsipangrisar. Dessutom hölls

tre köpta kurser med sammanlagt 70 lektioner där 49 elever deltog. Konstens natt på Stoa lockade 225 deltagare som formade marsianer av marsipan och deltog i ansiktsmålning. Under hela verksamhetsåret deltog alltså sammanlagt 1 765 personer inom någon form av undervisning inom denna sektor där 657 lektioner hölls.

Kombinerade mat- och vinkurser gav även i år fulltecknade kurser. Mat och språk eller främmande matkulturer på svenska var en lyckad kombination. Matlagningskurser ordnades på franska, danska, italienska, engelska, tyska, spanska samt på svenska för finskspråkiga. Intresset för sushi var stort också i år. Herrarnas antal i köket fortsatte att stadigt växa. Kurser enbart för barn samt barn + vuxenkurser var populära. Dagskurserna drar fler och fler elever. Kurser för personer med specialbehov lockade inte deltagare i år. Samarbetet med Folkhälsan kring Lucia var en lyckad satsning. Eleverna tillredde i det på hösten nyrenoverade undervisningsköket produkter som såldes på Luciamarknaden. På de köpta kurserna ordnade Arbis program enligt deltagarnas speciella önskemål. Matdemonstrationerna lockade i medeltal 17 personer per tillfälle. På demonstrationerna får eleverna se lärarna tillreda läckra maträtter som eleverna får ett litet smakprov på.

Musik

Målet för musikundervisningen på Arbis är att i en uppmuntrande studiemiljö stöda och utveckla kursdeltagarens förmåga att ta emot och utöva musik. Musikkurserna finns till för alla intresserade, både nybörjare och längre hunna.

Musikkursernas antal utökades under 2008. Under vårterminen ordades 33 kurser (799 timmar) och på hösten 39 kurser (1 003 timmar) med inriktning på musik.

Deltagarantalet uppgick sammanlagt till 985 personer i varierande ålder.

Musikkurser i kombination med olika språk och främmande kulturer visade sig vara ett lyckat koncept under verksamhetsåret 2008. På kursen Syng dansk sjöng man ur Højskolesanbogen och avnjöt riktiga smørrebrød. På kursen Indisk musik kunde deltagaren bekanta sig med den Hindustani-klassiska musikens filosofi och sjunga enkla indiska kompositioner. På workshopen i trumspel introducerades afrikanska och latinamerikanska rytmer på congas, bongos och djembe-trummor. På språkkipot ljöd allsång på främmande språk i kaféet och *Clara Reinikainens* trio gav konsert i festsalen.

I februari ordnades diskussion inför publik mellan musikkritikern *Mats Liljeroos* och musiker *Riki Sorsa*. Temat för diskussionen var "Vad är musik". I september kom *Kimmo Hakola* och berättade om sin vardag som kompositör. Publiken fick även lyssna till Hakolas musik.

Arbis nya damkör Vox Femina hade sin första övning i september. Arbis har nu fem körer: Frihetsbröderna (Finlands näst äldsta kör!), Out n'loud (Finlands första gaykör), Nordsjö sångkör, Arbis barnkör samt den nybildade damkören Vox Femina.

Musikslag förekom på flera av Arbis evenemang under 2008. Vår- och höstkonserterna var välbesökta med elevuppträdanden i alla åldrar. Under julvakan stod ringlekar, allsång och skönljudande solosång på programmet. De vackraste julsångerna spred julstämning vid höstterminens slut. I slutet av året inskaffades också ett skilt musikskåp med noter som finns till förfogande för både lärare och elever.

Natur, kultur och litteratur

Under rubriken natur, kultur och litteratur samsas så vitt skilda ämnen som litteratur, film, navigation, guidefortbildning, släktforskning och olika naturrelaterade kurser. Under vårterminen 2008 ordnades sammanlagt 273 lektioner (15 kurser) med 244 kursdeltagare och under höstterminen 2008 var antalet lektioner 350 (13 kurser) och antalet reguljära kursdeltagare 227.

Den populäraste kursen i den här gruppen var som vanligt Samla gammalt med *Stig Nummelin* som kursledare. Kursen fylldes snabbt under de första anmälningdagarna. Till kursens popularitet bidrar säkert de välbesökta och välorganiserade museiresorna som hör till, två per termin. De allmänna föreläsningarna hade under vårterminen 73 åhörare och under höstterminen 1 052. Speciellt omtyckt var Arbis Antikrunda på hösten med *Ulla Tillander-Godenhielm*, *Bernt Morelius* och *Andrew Eriksson* som experter.

Under vårterminen ordnade vi också program i kaféaulan. Litteraturkritikern *Pia Ingström* och förlagsredaktören *Sara Enholm Hielm* diskuterade kring temat "Vad är litteratur?". Orkidéspecialisterna *Gunnel Adlercreutz* och *Kerstin Meinander* föreläste om orkidéer och demonstrerade hur man kan plantera om sina egna orkidéer. Och inför sommaren föreläste *Viveka Backström* om hur man kan ordna med kompostering både i stan och på sommarstugan.

Seminarier Den goda viljans skugga med den jungianska analytikern *Ingela Romare* från Sverige ordnades i slutet av höstterminen, liksom den Nyländska litteraturaftonen, där ett femtontal författare läste upp ur sin senaste produktion. Tekn.lic. *Matti Valve* talade om Avloppsrening i spridd bebyggelse, överinspektör *Magnus Nyström* om Kemikalier – vem bryr sig och professor *Mikael Fortelius* om Klimatförändringen i ett 25 000-årigt perspektiv. Regissören *Lisbeth Landefort* berättade om sin produktion Det är på sången man känner fågeln av *José Saramago*.

Också våra författarsamtal intresserade folk. Till serien Aktuella författargäster inbjöds författarna *Jan Nåls*, *Agneta von Essen*, *Maj-Britt Paro*, *Birgitta Maria Storgårds*, *Ulla Klötzer*, *Gerd Söderholm*, *Merete Mazzarella*, *Claes Andersson*, *Anna-Lena Lauren*, *Emelie Enckell*, *Peter Sandström* och *Annika Luther*. Som intervjuare alternerade *Charlotte Sundström*, *Jerry Wahlforss*, *Karin Munsterhjelm*, *Magnus Londen*, *Jenny Kajanus* och *Tapani Ritamäki*.

Samarbetsparter för kurser inom Natur och kultur var Helsingfors auktoriserade turistguider r.f., Helsingfors Släktforskare r.f., Finlands röda kors Helsingforsavdelning, Finlands Svampvänner och Arbis Mykologer, Finlands Navigationsförbund, Manskören Frihetsbröderna r.f., Finlands hjärnstiftelse, Folkhälsans luciagrupp, Svenska språkbyrån och Nylands litteraturförening r.f.

Unicef ordnade sin traditionella försäljningsutställning strax före jul.

Språk

Språkundervisningen vid Arbis riktar sig huvudsakligen till den svenskspråkiga befolkningen i Helsingfors och strävar efter att med ett så brett utbud som möjligt tillgodose de vuxnas, men också ungdomarnas behov av både nya, kompletterande och fördjupade kunskaper i språk. En mycket viktig uppgift för Arbis är också att erbjuda undervisning i svenska för finskspråkiga och

invandrare. Bland språkstuderandena ser man överlag allt fler deltagare med annat modersmål än svenska eller finska.

År 2008 ordnades 353 kurser med sammanlagt 3 808 deltagare, 1 817 under vårterminen och 1 991 under höstterminen. 7 838 lektioner hölls i 19 olika språk, 18 under vårterminen och 17 under höstterminen. Av dessa lektioner hölls 63 som föreläsningar där 485 personer deltog. I åtta av språken erbjöds kurser från nybörjarnivå till avancerad nivå. På grund- och mellannivå betonas praktisk språkkunskap, medan den högsta nivån ofta är inriktad på någon form av specialisering. Samtliga språkkurser behandlar också kulturkunskap. På vårterminen genomfördes en nybörjarkurs i polska för första gången på Arbis. På hösten återupptogs arabiska i programmet efter några års paus.

Över ämnesgränserna samarbetade språken med IT, matlagning och musik. Bland språkkurser med specialinriktning kan nämnas kurserna i bridge och trädgårdsplanering på engelska, italiensk film och opera samt spansk film. E-kurser och flerformskurser erbjöds på engelska, finska, franska, svenska och tyska. Bland distanskurserna i franska fanns möjlighet att avlägga gymnasiekurserna om miljö och teknik. Prepkurser för olika språkexamina i engelska, finska och svenska ingick i programmet. Flexstudierna riktades såsom tidigare till dem som inte har möjlighet att regelbundet delta i det normala utbudet av språkkurser. En ordverkstad för barn drog fullt hus i Stoa.

Studierådgivning och information om allmän språkexamen och språkportfolio erbjöds i samband med anmälningarna i början av höstterminen. Nivåtest kunde göras på Internet. Dessutom fungerade studierådgivningen under hela verksamhetsperioden per telefon och e-post. Möjlighet till självstudier har ordnats i studierummet.

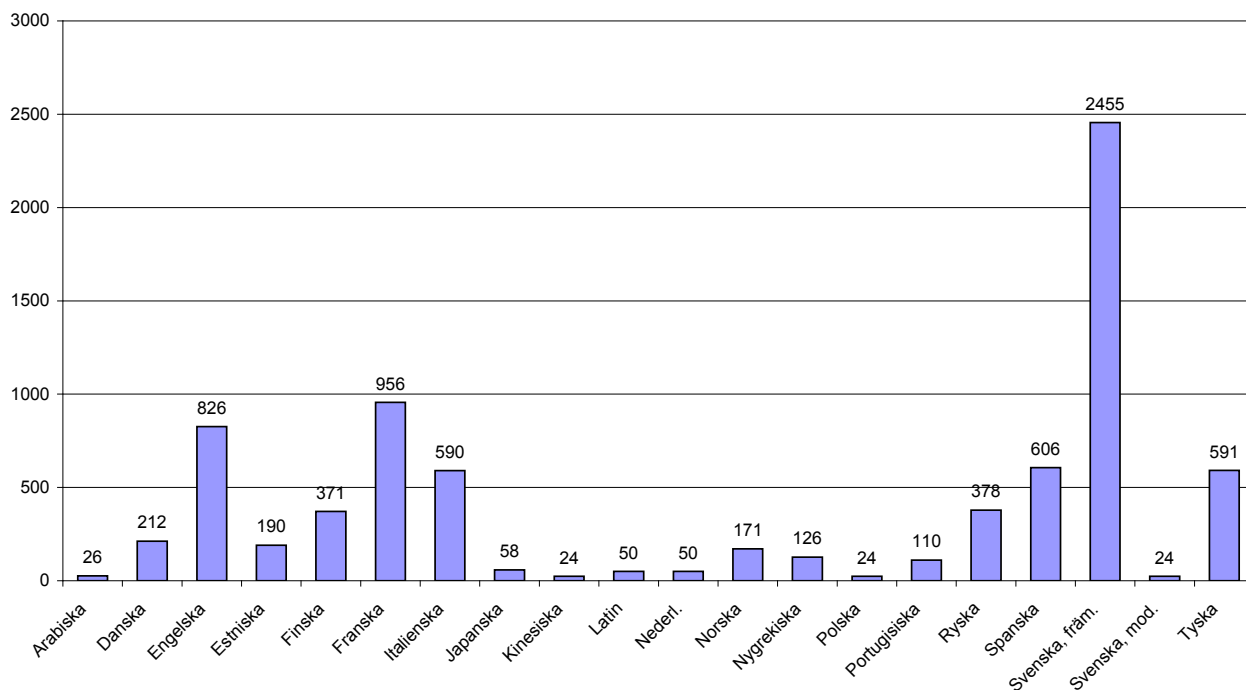
Uppdragsutbildningen i svenska för stadens personal utgjorde fortsättningsvis ett tyngdpunktsområde inom Arbis språkundervisning. De flesta eleverna kom återigen från vårdsektorn, trots att prissättningen i år förändrades så att alla utom stadens egna verk betalar marknadspriser. Kurser ordnades för bl.a. HST, Stadsplaneringskontoret, Räddningsverket, Celia-biblioteket, förvaltningscentralen, Helsingfors stads konstmuseum, Finansministeriet, Palmia, Byggnadskontoret, Terhohemmet och Förvaltningsdomstolen. Intresse var stort och de utlokaliserade kurserna stod trots den radikala prishöjningen för närmare hälften av det totala antalet undervisningstimmar i svenska. Bland eleverna fanns bl.a. två stadsdirektörer och en statssekreterare. S.k. skraddarsydda kurser ordnades också i engelska, framför allt för trafikverket.

Nytt för i år var programmet med intensivkurser i svenska för utlänningar. Dessa kurser är gratis för eleverna p.g.a. att Arbis ansökt om och fått s.k. studiesedlar. De är uppbyggda i fyra på varandra följande moduler om 36 lektioner, så att man var sjätte vecka kan påbörja en ny kurs på

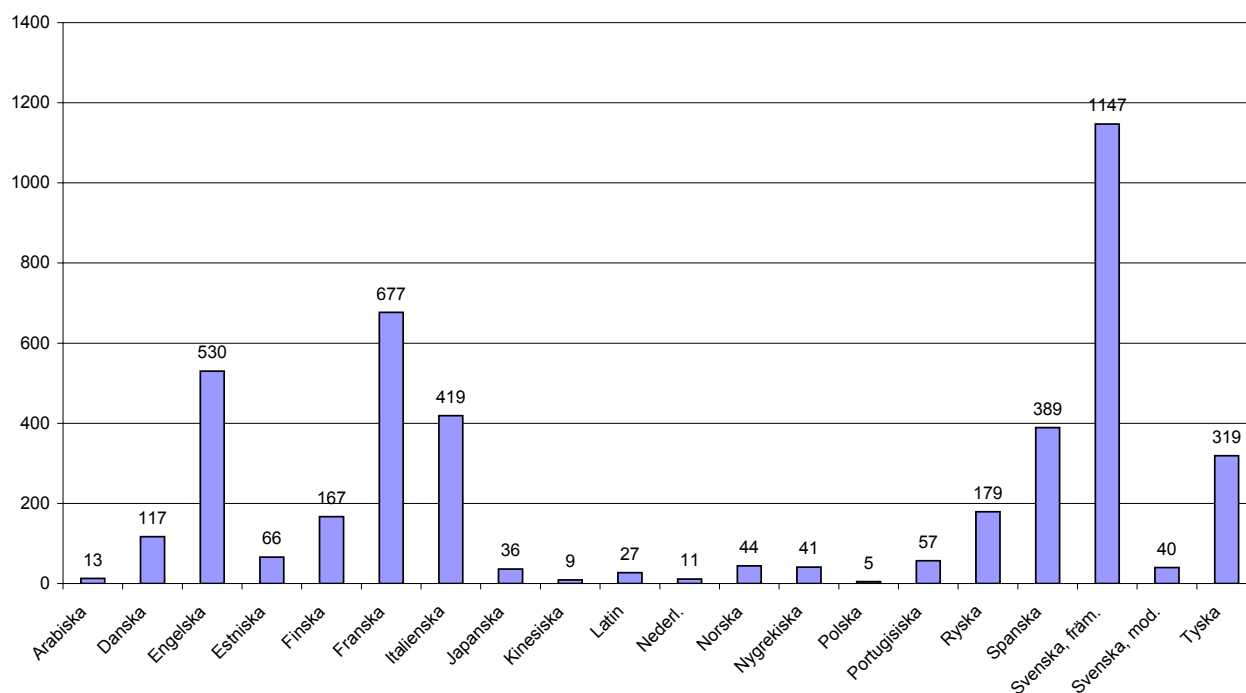
vilken som helst av de fyra nivåerna. Två av kurserna hölls i samarbete med Luckan, som bidrog med marknadsföring och fritidsprogram för deltagarna.

Intensivkurserna i svenska för utlänningar visade sig ha stor genomslagskraft och är alldeles uppenbart ett område att satsa på. Också en kurs i svenska för ryskspråkiga ordnades i Stoa, samt förberedande kurser för Allmän Språkexamen i svenska.

Språkkurser 2008 - lektioner

Språkkurser 2008 - deltagare

Eleverna på kurserna i svenska som främmande språk fick vid sidan av den ordinarie undervisningen gå på teater och delta i guidade rundturer på Svenska Teatern. Kurserna i danska och norska gjorde studiebesök på Nifin.

I allmän språkexamen i svenska deltog 34 personer på mellannivå och 22 personer på högsta nivå. I allmän språkexamen i engelska deltog 5 personer på högsta nivå. Samarbetet med stadens Utbildningsverk fortsatte inom ramen för muntliga prov för abiturienter. Våren 2008 deltog 69 gymnasister i det muntliga provet som organiserades i Arbis regi. Antalet deltagare sjönk med hälften från föregående år. Provet kunde avläggas i engelska, franska och tyska enligt lång eller kort kurs, i A-finska eller modersmålsinriktad finska och i kort spanska. Hösten 2008 deltog här till 60 gymnasister i det muntliga provet i modersmålet.

På våren gjordes en språkresa till Sevilla, där 15 av Arbis studerande deltog i en intensivkurs i spanska. Utfärder ordnades med guidning på spanska. Vistelsen gav också värdefulla praktiska övningar i språket, eftersom en stor del av deltagarna bodde i familj.

Som reseledare fungerade Arbis lärare i spanska *Jenny Kajanus*. En kulturresa till Paris gjordes i maj med 21 deltagare. Resan föregicks av en specialkurs i form av en språkquest, där tre intressanta kvarter utforskades närmare ur samhälls- och kulturperspektiv. Två föreläsningar om Paris på franska åhördes av en talrik publik.

I augusti 2008 bekräftades att Arbis ansökan om deltagande i Grundtvigprojektet Connecting +55 hade godkänts. Det 2-åriga projektet inleddes med undervisning i grunderna i IT för 14 personer över 55 år. Parallellt friskade de också upp sina muntliga kunskaper i engelska. Den första kontakten med partnerskolorna i Sverige, Polen och Turkiet knöts vid det inledande mötet i Kütahya i Turkiet. I resan deltog två representanter för Arbis 55+ grupp och två lärare. Därefter har deltagarna kommunicerat med varandra i inlärningsmiljön First Class.

Eftersom Europeiska Kommissionen utlyst 2008 till European Year of Intercultural Dialogue uppmärksammade vi språken bl.a. genom att programhäftet pryddes av ordet Hej på alla de språk som undervisades. Dessutom ordnades den 24 oktober ett språkjippo med bl.a. allsång på olika språk, bollywood dans, smyckestillverkning, origami och afrikansk matlagning på engelska, diskussion och föreläsningar på engelska, franska, svenska och italienska samt smakprov på esperanto, kinesiska, portugisiska och ryska. Kvällen avslutades med en konsert av *Clara Reinikainens* trio. Det fina och mångsidiga programmet kunde ha lockat fler deltagare.

Våra föreläsningar på engelska, franska, italienska, spanska och tyska har haft en talrik publik. De har behandlat på engelska japansk kultur, på franska konstmuseet Orsay, Picasso, Jacques Brel, restauranger och kaféer i Paris, Baskien, på italienska Pompei och Apulien, på spanska Baskien och på tyska karnevaltraditionen i Tyskland och kemi i vardagen.

Öppna universitetet

Arbis ordnade under året 24 öppna universitetskurser som omfattade sammanlagt 396 lektioner. Av dessa ordnades 13 kurser under vårterminen (211 lektioner) och 11 (185 lektioner) under höstterminen. 182 enskilda tentamensresultat registrerades under kalenderåret. Öppna universitetskurser har funnits på Arbis program över 30 år. Under de senaste åren har antalet kurser, lektioner och studerande på Arbis minskat något. Orsaken till minskningen är främst den att universitetet under de senaste tio åren kontinuerligt ökat sitt eget utbud av ÖU-kurser. Samtidigt har universitetet p.g.a. olika sparåtgärder minskat på antalet närundervisningstimmar. Helsingfors arbis är fortfarande den största ÖU-arrangören på svenska. Arbis planerar sitt öppna universitetsutbud huvudsakligen med Åbo Akademi och Helsingfors universitet. Kurserna i pedagogik och vuxenpedagogik som ordnas i samarbete med Helsingfors universitet intresserar ca 20 studerande årligen. Under de år Arbis ordnat öppen universitetsutbildning i pedagogik har närmare 400 studerande avlagt vitsord i ämnet.

Studiehelheten Allmän teologi, 25 sp, som ordnades i samarbete med Åbo Akademi visade sig intressera ungefär 20 deltagare i olika ålder. Kursen Kön och brott samlade också över 20 deltagare vilket är mycket med tanke på att ämnet Kvinnovetenskap inte tidigare varit lika populärt. Kurserna i gerontologi i samarbete med Kuopio universitet sköts fram med ett år för att Arbis med mera omfattande marknadsföring kan nå ett större antal deltagare.

Arbis Östra

Arbis verksamhet i östra Helsingfors administreras centralt från huvudinstitutet på Dagmarsgatan. Arbis planeringsansvariga lärare planerar de enskilda kurserna och lektionerna ingår i deras totala timresurser. Filialföreståndaren sitter i ledningsgruppen för kulturcentret Stoa.

Kurser hölls i Stoa i Östra centrum i både egna lokalteter och i utrymmen lånade av Työväenopisto och av kulturcentralen, i Rastis kulturcentrum i Nordsjö, i Botby högstadieskola och i Nordsjö simhall. Kansliet var under terminerna öppet två eftermiddagar i veckan och utöver det enligt överenskommelse.

Arbis erbjöd under läsåret i östra Helsingfors kurser i bildkonst, konsthantverk, textilarbete, hantverk, formgivning, piano, gitarr, solosång, körsång, gymnastik för unga, för vuxna och för seniorer, yoga i Stoa och i Rastis och dans i olika former för unga och för seniorer, navigation, italienska, spanska och svenska. Intresset för kurser i svenska var stort, i synnerhet de avgiftsfria kurserna för utlänningar som startade hösten 2008, däribland svenska för ryskspråkiga.

På hösten inleddes samarbete med Sydkustens landskapförbund i och med kursen Nattpäron – ordverkstad för barn.

Stoas gemensamma storsatsning Konstens natt samlade igen flera tusen deltagare i alla åldrar. Årets tema var rymden. Arbis deltog med en workshop där barn fick göra gröna marsianer i marsipan. Alla de 225 marsipanbitar som *Ghita Henriksson* och *Harriet Strandvik* hade skurit upp gick åt och förvandlades till fantasifulla marsianer. När marsipanen tog slut fortsatte Ghita och Harriet att glädja barnen genom att måla dem gröna i ansiktet.

Östra centrums bibliotek ordnade i samarbete med Arbis i Stoa under vår- och höstterminerna korta kurser i informationssökning, i e-posthantering och i att uträtta ärenden elektroniskt. På luciadagen var det åter julpyssel i form av kortkurser. Dagen innan lussade barn från Blomängens lågstadieskola för sjunde gången i Stoas entréhall och i biblioteket.

BIBLIOTEK

Under år 2008 beviljades 6 570 hemlån från biblioteket. Antalet besök under vårterminen var 3 947 och under höstterminen 3 600. Minskningen i besöksfrekvens står i samband med att studierummets datorer under höstterminen delvis varit ur bruk. Biblioteket har fungerat som forum för 12 litterära gästprogram. Under julvakan var biblioteket och "rimsmedjan" för julklappsverser mycket välbesökt. Biblioteket deltog också i "Ett hus kommer lastat" i mars och institutets språkjippo i oktober. Bokutställningar och kursbesök har varit en viktig del av verksamheten.

Utänför terminerna var biblioteket tillgängligt enbart under dagtid. Under året anskaffades 540 nya böcker. 686 exemplar avskrevs. Bokbeståndet omfattade vid årsslutet 16 508 volymer. Biblioteket prenumererade på 78 tidskrifter och tidningar, samt inköpte ett varierande antal lösnummer tidskrifter i utländska språk. I september praktiserade en skolelev två veckor på biblioteket och från oktober till december fanns en praktikant, *Corinna Heinrichs*, för framtida biblioteksarbete.

MILJÖRELATERADE ÅTGÄRDER

Arbis verksamhet har redan under många år beaktat miljöfostran men under läsåret 2008–2009 satsade Arbis speciellt på just återvinning och miljö. En serie föreläsningar med temat miljö inleddes under höstterminen 2008 och julvakan 2008 hade återvinning som tema. Under hösten samlades burkar, papper, burklock, karamellpapper och mycket annat in och återskapades under julvakan till de mest fantasifulla juldekorationer.

I undervisningsköket och i kafféet sorteras avfallet, datorerna stängs av då de inte används, lamporna byts ut till energilampor där det är möjligt och miljöarbetsgruppen handleder och utbildar personalen i miljömedvetenhet.

Arbis har ingen tjänstebil men uppmuntrar personalen att använda Arbis tjänstecykel.

Arbis miljöprogram finns på Arbis hemsida www.hel.fi/arbis.

EKONOMI OCH PRESTATIONER

Ekonomi	2006	2007	2008
Utgifter	2 302 000	2 496 920	2 603 540
Inkomster	<u>403 000</u>	<u>438 598</u>	<u>396 010</u>
Netto	1 899 000	2 058 322	2 207 530

Prestationer	2006	2007	2008
Kursdeltagare	15 311	16 713	17 596
Hållna undervisningstimmar	20 460	21 939	21 863
Studerandetimmar	6,09	5,55	6,00

Personal	2006	2007	2008
Månadslöntagare	23	24	25
Timlärare	236	240	254

Helsingfors stad
Svenska arbetarinstitutet

Huvudinstitutet

Dagmarsgatan 3
Tfn 09-310 494 94
Fax 09-310 494 95
E-post: kansliet@arb.is.hel.fi

Helsingfors arbis
PB 5200
00099 Helsingfors stad

Arbis Östra

Stoa, Åbohusvägen 1
Tfn 09-310 494 99
Fax 09-310 494 98
E-post: kansliet@arb.is.hel.fi

Arbis Östra
PB 5210
00099 Helsingfors stad

www.hel.fi/arb.is